

ΕΝΩΣΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΧΑΝΙΩΝ (Ε.Σ.Π.Ε.Χ.)

28 Οκτωβρίου 2022,

Ας γυρίσουμε με τη σκέψη μας **82** χρόνια πριν, στον Οκτώβριο του 1940, τότε που η φασιστική Ιταλία του Μουσολίνι απρόκλητα κήρυξε τον πόλεμο κατά της Ελλάδας. Ο Μουσολίνι ήταν ακράδαντα πεπεισμένος ότι στην απαίτησή του για την άνευ όρων παράδοση, η μικρή Ελλάδα θα υπέκυπτε χωρίς να προτάξει αντίσταση. Και η απάντηση ήταν **ΟΧΙ**.

Το **ΟΧΙ** που έγινε σύνθημα, μετουσιώθηκε σε πράξη αντίστασης και μαζί με την ιαχή **ΑΕΡΑ** αντήχησαν στα βουνά και στα φαράγγια οι βροντερές φωνές των αγωνιστών για να γίνουν στη συνέχεια ο εφιάλτης των Ιταλών. Το ιστορικό **ΟΧΙ** και η ιαχή **ΑΕΡΑΣ** εντάχθηκαν στις αναλλοίωτες, στις προαιώνιες αξίες και τα ιδανικά της φυλής και έγιναν η κινητήριος δύναμη των ηρωικών μας φαντάρων που σκόρπισαν τον τρόμο στους Ιταλούς. Γι' αυτό εκεί στα βουνά και στα φαράγγια της Β. Ηπείρου και της Αλβανίας οι στρατιώτες μας σταμάτησαν, ανέτρεψαν, καταδίωξαν και κατατρόπωσαν τις ορδές του Ιταλικού φασισμού και ανάγκασαν το Χίτλερ να προστρέξει σε βοήθεια.

Μόνο έτσι από κοινού Μουσολίνι και Χίτλερ, για πρώτη φορά στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μπόρεσαν να καταβάλουν τη δύναμη αντίστασης ενός μικρού κράτους, της Ελλάδας, χρησιμοποιώντας πολλαπλάσιες δυνάμεις με τα πιο σύγχρονα μέσα, που στην παρουσία τους και μόνο, οι ευρωπαϊκές χώρες είχαν ήδη υποταχθεί. Και ο Στρατός μας δε λύγισε. Αναγκάσθηκε απειλούμενος στα πλευρά του από τους Γερμανούς να συμπτυχθεί από την Αλβανία και να επιστρέψει χωρίς να έχει υποστεί ήττα από τους Ιταλούς. Ας δούμε όμως πως εξελίχθηκαν χρονολογικά τα γεγονότα.

15 Αυγούστου του 1940.

Ο λαός της Ελλάδας προσκυνούσε ταπεινά την Δέσποινα του Αρχιπελάγους στην Τήνο, όταν το ιταλικό υποβρύχιο χτύπησε ύπουλα και βύθισε το αντιτορπιλικό « **ΕΛΛΗ** ».

28 Οκτωβρίου 1940. Ώρα 05:30 πρωινή.

Πριν ακόμη φωτίσει η μέρα στην Ελληνοαλβανική μεθόριο, την ησυχία της νύχτας διέκοψαν η ομοβροντία των ιταλικών πυροβόλων και οι σειρήνες με το τρομακτικό ουρλιαχτό τους. Είχε προηγηθεί στην Αθήνα, η επίδοση του ιταλικού τελεσιγράφου από τον πρέσβη της Ιταλίας, Εμμανουέλε Γκράτσι στον πρωθυπουργό της Ελλάδας Ιωάννη Μεταξά την 3^η πρωινή Ώρα, με το οποίο απαιτούσε την ελεύθερη είσοδο των Ιταλικών στρατευμάτων στο ελληνικό έδαφος, από της 6^{ης} πρωινής. Και η απάντηση ήταν «**ΟΧΙ**, δεν θα περάσουν». Μια απάντηση που απηχούσε το κοινό των Ελλήνων αίσθημα, και έμεινε ιστορική, γιατί ταιριάζει απόλυτα στην ψυχοσύνθεση και τις παραδόσεις των Ελλήνων. Ο πολεμικός μηχανισμός των Ενόπλων Δυνάμεων τέθηκε αμέσως σε κινητοποίηση με το ακόλουθο σήμα του Αρχιστράτηγου Αλέξανδρου Παπάγου <<Από της 6^{ης} πρωινής της σήμερον περιερχόμεθα σε εμπόλεμο

κατάστασιν προς την Ιταλία. Άμυνα εθνικού εδάφους διεξαχθεί βάσει διαταγών ως έχετε. Εφαρμόσατε σχέδιο επιστρατεύσεως>>.

Και ο πόλεμος άρχισε. Ο απρόκλητος αυτός πόλεμος συνήγειρε και συσπείρωσε τις δυνάμεις του Έθνους, γιγάντωσε τη δύναμη αντίστασης των Ελλήνων του εσωτερικού και της διασποράς. Από εκείνο το πρωινό της 28ης Οκτωβρίου του 1940, αρχίζει η απογείωση της ελληνικής ψυχής σε άφταστα ύψη δόξας και ηρωισμού. Δεν έμεινε γωνιά της γης με Έλληνες που το «**ΟΧΙ**» να μην συγκινήσει την Ελληνική καρδιά και να εμφυσήσει θερμή την πνοή της αντίστασης. Ως ένας άνθρωπος, έτρεξαν στο μέτωπο αποφασισμένοι να πολεμήσουν τον εισβολέα, πιστοί στον όρκο τους, όπως το καθήκον το επιτάσσει και η πατρίδα το απαιτεί.

Ο πόλεμος είναι πια πραγματικότητα. Τα παιδιά της πατρίδας μας, συνεπή με την ιστορία του έθνους, με το χαμόγελο στα χείλη, τραγουδώντας, ρίχνονται στο πανηγύρι του πολέμου με ασυγκράτητο ενθουσιασμό. Στις όχθες του Καλαμά και στις χιονισμένες πλαγιές της Πίνδου λαμβάνουν χώρα οι πρώτες συγκρούσεις. Εκεί τα παλικάρια μας αναμετρούνται όχι μόνο με τους εισβολείς, όχι μόνο με τις σφαίρες αλλά και με το κρύο του βαρύ χειμώνα, τις τεράστιες ελλείψεις σε πυρομαχικά και εξοπλισμό, τις ατέλειωτες πορείες, την πείνα, τις αρρώστιες, τις κακουχίες. Βιολογικά είναι αδύνατον να αντέξουν. Οι νόμοι της λογικής επιβάλλουν την ήττα και την υποχώρηση. Το σύνολο των ελληνικών δυνάμεων στην Ελληνοαλβανική μεθόριο έναντι των Ιταλών, ήταν 20.000 άνδρες περίπου. Οι Ιταλικές δυνάμεις στην Αλβανία ενισχύθηκαν από νέες, που αφίχθησαν από Ιταλία στις αρχές Νοεμβρίου και αριθμούσαν 250.000 άνδρες. Από τη σύγκριση και την αναλογία των δυνάμεων τόσο στο Στρατό όσο και στο Ναυτικό και στην Αεροπορία, προκύπτει ότι η υπεροχή των Ιταλών ήταν συντριπτική.

Και τότε αρχίζει το παράλογο. Αρχίζει το ελληνικό θαύμα. Με μόνο όπλο την ψυχή, την μπολιασμένη από τα τρεις χιλιάδες χρόνια ένδοξης ελληνικής ιστορίας, οι στρατιώτες μας βροντοφωνάζουν «**ΑΕΡΑ**» και σπέρνουν τον πανικό στο στρατόπεδο των Ιταλών εισβολέων. Οι ρόλοι, σε διάστημα μόλις 15 ημερών, αντιστρέφονται. Είναι οι Έλληνες τώρα που επιτίθενται, που εισβάλλουν στη γειτονική Αλβανία, καταδιώκοντας τους Ιταλούς κι απελευθερώνοντας το ένα μετά το άλλο τα χωριά και τις πόλεις της Βορείου Ηπείρου:

Κορυτσά, 22 Νοεμβρίου ξημερώματα.

Την επομένη της γιορτής της Παναγίας και των Ενόπλων μας Δυνάμεων. Σαν δώρο της Μεγαλόχαρης στον ελληνικό στρατό το δέχονται οι στρατιώτες μας. Απεσταλμένος του τύπου στο μέτωπο, στέλνει στην εφημερίδα του την παρακάτω ενθουσιώδη ανταπόκριση: «*ΜΕΤΩΠΟΝ ΗΠΕΙΡΟΥ, 22 Νοεμβρίου. Η Ηπειρος ολόκληρος εις μίαν ψυχήν πανηγυρίζει ενθουσιωδώς την κατάληψιν της Κορυτσάς. Ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων Σπυρίδων, εθναπόστολος, περιερχόμενος το μέτωπον, με ησπάσθη ψιθυρίζων: «Ωμίλησεν ο Θεός. Ούτοι εν άρμασιν, ούτοι εν ίπποις, ημείς εν ονόματι Θεού». Οι στρατιώται αγκαλιάζουν αλλήλους. Με ψυχήν πλημμυρισμένην από συγκίνησιν και υπερηφάνειαν, συγκεντρώνω από τραυματίας αξιωματικούς στοιχεία από τας προχθεσινάς και χθεσινάς μάχας εις το μέτωπον της Ηπείρου. Χρειάζεται νέος Όμηρος διά την περιγραφήν της σημερινής εποποιίας. Ζώμεν εις μίαν ατμόσφαιραν μέθης και παραληρήματος».*

Κι ο πόλεμος γίνεται πια γιορτή. Έτσι όπως ξέρουν να πολεμούν οι Έλληνες από αρχαιοτάτων χρόνων. Ακολουθούν οι καταλήψεις της Μοσχόπολης, του Πόγραδετς, της Πρεμετής, των Αγίων Σαράντα, του Δελβίνου και του Αργυροκάστρου για να ολοκληρωθούν με την κατάληψη της ηρωικής Χειμάρας και της Κλεισούρας. Ειδικότερα, Πόγραδετς, 30 Νοεμβρίου 1940, μέρα του Αγίου Ανδρέα, Άγιοι Σαράντα, 6 Δεκεμβρίου 1940, μέρα του Αγίου Νικολάου, Αργυρόκαστρο, 9 Δεκεμβρίου 1940, μέρα της Αγίας Άννας. Οι στρατιώτες μας, οι παππούδες μας δηλαδή, ανακαλύπτουν νέο τρόπο τα πανηγύρια του λαού μας να γίνονται και πανηγύρια της πατρίδας.

Αλλά τα ανδραγαθήματα των Ελλήνων ηρώων δεν περιορίζονται μόνο στη στεριά. Τα υποβρύχια Αδρίας, Παπανικολής, Λάμπρος Κατσώνης, Πρωτέας, Τρίτωνας και ο εμπορικός στόλος, εκδικούνται περίλαμπρα τον εγκληματικό τορπιλισμό της «ΕΛΛΗΣ». Στο έργο τους αυτό βοηθά και η γενναία αεροπορία μας με τις επιτυχείς αναγνωρίσεις και τους βομβαρδισμούς. Σπουδαία και η συμβολή του άμαχου πληθυσμού και ιδίως ο υπέροχος ηρωισμός των γυναικών

της Πίνδου, οι οποίες αψηφώντας κάθε κίνδυνο και κόπο μεταφέρουν όπλα, πυρομαχικά, τροφή, νερό και ρουχισμό σε μέρη δύσβατα, συντελώντας έτσι με την αυτοθυσία τους στην επιτυχή δράση του Εθνικού στρατού.

Οι γαλανόλευκες βγαίνουν απ' τα σεντούκια και υποδέχονται τους ήρωες - απελευθερωτές. Οι καμπάνες χτυπούν χαρμόсуна ανεβάζοντας κατακόρυφα το ηθικό του λαού και του ανδρειωμένου στρατού μας. Ο ενθουσιασμός, κύμα ασυγκράτητο, απλώνεται ξέφρενος στα μετόπισθεν. Όλοι οι Έλληνες γιορτάζουν την απίστευτη νίκη. Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι στις 28 Οκτωβρίου, η Εκκλησία γιορτάζει την εορτή της Αγίας Σκέπης. Η εικόνα δείχνει την Παναγία με ανοικτή αγκαλιά και το απολυτίκιο αναφέρει τη φράση «σκέπεις τον λαόν σου νοερώς, εκ πάσης των εχθρών επιβουλής». Όμως πρέπει να αντιληφθούμε ότι δεν υποτάσσεται η θρησκευτική εορτή στην εθνική επέτειο, αλλά ταιριάζει η εθνική επέτειος με το νόημα της θρησκευτικής εορτής. Δηλαδή, ακριβώς επειδή ο αγώνας των Ελλήνων είναι αγώνας για την ελευθερία και από αγάπη στα ιδανικά, σκέπει η Παναγία.

216 ημέρες κρατά αυτό το παραλήρημα. Αμείωτο σε ένταση ακόμη κι όταν καταφθάνουν σε βοήθεια των Ιταλών και οι Γερμανικές μεραρχίες. Βουβός ο πλανήτης ολόκληρος στέκεται με δέος μπρος στον απaráμιλλο ηρωισμό των Ελλήνων που δεν εννοούν να παραδώσουν αμαχητί ακόμη και την τελευταία γωνιά της ελληνικής γης. Η υποδουλωμένη μέχρι τότε Ευρώπη παρακολουθεί με κομμένη την ανάσα την μικρή Ελλάδα, που τολμά να αντιταχθεί με το μικρό της ανάστημα και την μεγάλη καρδιά, αλλά και με την αυτοπεποίθηση την οποία γεννά η ιδέα της τιμής και της Ελευθερίας, στη πολεμόχαρη βία του Ιταλικού φασισμού. Οι νίκες των Ελλήνων ηλεκτρίζουν πια κάθε αγνή συνείδηση της ανθρωπότητας, ενώ εκπέμπουν μια λάμψη απείρου ηθικής εκτάσεως σ' όλη την οικουμένη. Σύσσωμος ο παγκόσμιος τύπος ασχολείται με τα Ελληνικά κατορθώματα και παρομοιάζει τους αγώνες της Ελλάδας κατά του Μουσολίνι με τον αγώνα του Λεωνίδα των Θερμοπυλών κατά του Ξέρξη «Οι Έλληνες, αφού έμαθαν στον κόσμο πώς να ζει, τώρα του διδάσκουν πώς να πεθαίνει για την πατρίδα, για την ελευθερία, για τα πανανθρώπινα ιδανικά και δικαιώματα».

Έτσι, η φασιστική επίθεση των Ιταλών αποτυγχάνει παταγωδώς με τέτοιο περίλαμπρο τρόπο και ο ιταλικός στρατός συντρίβεται. **216 ημέρες** αντιστάθηκε ηρωικά η Ελλάδα στα στρατεύματα εισβολής, πριν αυτά σηκώσουν τη σβάστικα και στη δική μας επικράτεια. Συγκριτικά,

- η Γαλλία, που ήταν υπερδύναμη της εποχής άντεξε **43 ημέρες**,
- η Πολωνία αντιστάθηκε **30 ημέρες**,
- η Ολλανδία **14 ημέρες**,
- ενώ η Δανία **καμία ημέρα**.

6 Απριλίου του 1941.... αρχίζει η Γερμανική εισβολή στην Ελλάδα.

Ο ρόλος των ελληνικών όπλων δεν τελείωσε στα βουνά της Αλβανίας. Ένα δεύτερο « **ΟΧΙ** » ακολουθεί αυτό της 28^{ης} Οκτωβρίου, ενάντια αυτή τη φορά στο Γερμανό δικτάτορα Αδόλφο Χίτλερ, που κλήθηκε να βοηθήσει τους Ιταλούς συμμάχους του. Πάνω στα οχυρά της Μακεδονίας και της Θράκης, στο Ρούπελ, στο Περιθώρι, στο Λίσσε, στον Εχίνο, γράφονται νέες σελίδες άφταστης δόξας. Η γερμανική επίθεση ξεκίνησε από την Γραμμή ΜΕΤΑΞΑ στο οχυρό Ρούπελ στις 05.15 της 6ης Απριλίου. Η μάχη ήταν σφοδρή οι απώλειες των Γερμανών τεράστιες, ενώ του οχυρού μας μηδαμινές. Στις 9 Απριλίου προσήλθαν Γερμανοί κήρυκες για να γνωστοποιήσουν την συνθηκολόγηση ζητώντας την παράδοση του οχυρού. Ο Διοικητής του, Ταγματάρχης Γεώργιος Δουράτσος απάντησε **τα οχυρά δεν παραδίδονται αλλά καταλαμβάνονται** και ότι θα συνεχίσει τον αγώνα στερούμενος άλλων διαταγών. Ο κήρυκας διαβεβαίωσε στην στρατιωτική του τιμή ότι δεν επρόκειτο για απάτη. Το οχυρό επικοινωνήσε με τη Μεραρχία όπου κοινοποίησε την συνθηκολόγηση. Η αντίδραση των ανδρών του οχυρού ήταν ότι ο αγώνας έπρεπε να συνεχιστεί.

Την επομένη **10 Απριλίου 1941** έλαβε χώρα η παράδοση του οχυρού. Τα γερμανικά τμήματα "*μας εσεβάσθησαν και μας ετίμησαν*", σύμφωνα με την έκθεση Πλευράκη. Έξω από το οχυρό ήταν παραταγμένο γερμανικό τμήμα και απέδωσαν τιμές. Ο εντεταλμένος για την παραλαβή του οχυρού Γερμανός αξιωματικός συγχάρηκε τον διοικητή του, Ταγματάρχη Γεώργιο Δουράτσο, διαβεβαιώνοντας τα συγχαρητήρια και το θαυμασμό των ανωτέρων του. Τόνισε μάλιστα ότι για τους Γερμανούς αποτελούσε τιμή και υπερηφάνεια ότι είχαν ως

αντίπαλο έναν τόσο ηρωικό στρατό. Τελικά οι Γερμανοί συνέχισαν με τις δυνάμεις τους και εισήλθαν στην Αθήνα με αποκορύφωμα τη βεβήλωση της αιώνιας Ακρόπολης των Αθηνών, όταν υψώθηκε, στις **27 Απριλίου 1941**, στην κατοικία των αρχαίων Ολύμπιων Θεών, η σημαία του άδικου νικητή με τον αγκυλωτό σταυρό. Λίγο πριν ο εύζωνας Κωνσταντίνος Κουκίδης, που φρουρούσε την Ελληνική σημαία στο βράχο της ακρόπολης, την τυλίχτηκε και έπεσε στο κενό για να μην πέσει το ιερό μας σύμβολο και ο ίδιος στα χέρια των κατακτητών. Ο Ραδιοφωνικός σταθμός Αθηνών θα ανακοινώσει: «Έλληνες, ύστερα από λίγα λεπτά ο ραδιοφωνικός μας σταθμός δεν θα είναι ελληνικός... αδέρφια ψηλά τις καρδιές...»

2 Μαΐου 1941.... Ο ραδιοφωνικός σταθμός της Μόσχας μεταδίδει: «Η ψυχή των ηρώων της αρχαίας Ελλάδας δεν έλειψε από τους σύγχρονους Έλληνες. Μετά την Αλβανία, στην Κρήτη θα πολεμήσουν αποφασιστικά και αν ο Χίτλερ τολμήσει να κτυπήσει εκεί τριακόσιοι Ευέλπιδες πέρασαν από την Ελλάδα στην Κρήτη με την απόφαση να θυσιαστούν αλλά να μην αφήσουν να περάσει ο εχθρός στη στερνή ελεύθερη γη».

Ακολουθεί η **Μάχη της Κρήτης (20 Μαΐου 1941)**. Οι λεοντόκαρδοι Κρητικοί με την απaráμιλλη αγωνιστικότητα τους αντιστάθηκαν γενναία στην Γερμανική βαρβαρότητα, κατορθώνοντας έτσι να καθυστερήσουν τις πολεμικές επιχειρήσεις του Γερμανικού αρχηγείου. Έκτοτε αρχίζει η Γερμανοιταλική κατοχή. Μια κατοχή που κράτησε 3 ολόκληρα μαρτυρικά χρόνια. Εκατόμβες αθών ψυχών χάνουν τη ζωή τους από βασανιστήρια, πείνα και κακουχίες, στα Καλάβρυτα, το Δίστομο, στο Κάνδαβο της Κρήτης και σε όλη τη χώρα. Χωριά καίγονται. Αρχαία μνημεία βεβηλώνονται, πλουτοπαραγωγικές πηγές καταστρέφονται. Αλλά η αδάμαστη ψυχή των Ελλήνων πάντοτε επιβλητική και περήφανη δεν κάμπτεται. Παρά τις τρομερές πιέσεις, βάσανα και εκτελέσεις, το Ελληνικό πνεύμα αντιστέκεται στη φρικτή δουλεία. Παραμένει ατάραχο και αδέσμευτο, ενώ ο έρωτας για την ελευθερία γιγαντώνεται και η Εθνική ενότητα αντλεί καρτερία για αμείλικτο κατά των αξονικών δυνάμεων αγώνα ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ.

12 Οκτωβρίου του 1944 η Γερμανική κατοχή τελειώνει. Η Αθήνα απελευθερώνεται. Η γαλανόλευκη κυματίζει ξανά στον ιερό βράχο της Ακρόπολης. Το τέλος της τραγωδίας του πολέμου βρήκε τους Έλληνες πληγωμένους αλλά όρθιους. Ο Ελληνικός λαός πάντα πρωτοπόρος έλαμψε στην ιστορία των αιώνων με το θάρρος του και τη ζωτικότητα του. Απέδειξε για μια ακόμα φορά σ' όλη την οικουμένη ότι όταν ένα έθνος μπορέσει να κινηθεί ολόψυχα για τη δικαίωση της ανθρώπινης λαχτάρας για την ελευθερία, τότε πραγματοποιεί τον ενδοξότερο θρίαμβο της Αρετής και θεμελιώνει το λαμπρότερο εγκόσμιο μεγαλείο. Εκεί τοποθετείται η ιστορική αξία της 28^{ης} Οκτωβρίου του 1940. Όσοι κατέχουν το βαθύτερο νόημα της ιστορίας γνωρίζουν ότι το **Ελληνικό «ΟΧΙ» του 1940** δεν ήταν συμπτωματική εκδήλωση περιστάσεων, αλλά συνειδητή έκφραση πεποιθήσεων, ριζωμένων από μακρούς αιώνες στα σπλάχνα της Φυλής μας. Εδώ υψώθηκαν δια μέσου των αιώνων τα λαμπρότερα τρόπαια του πνεύματος και του θριάμβου της δημοκρατίας. Τα ωραιότερα σύμβολα που γαλβανίζουν τις πολιτισμένες ψυχές όλου του κόσμου, φέρνουν τα ονόματα του Μαραθώνα, των Θερμοπυλών, της Σαλαμίνας, φέρνουν το όνομα του Μεσολογγίου και της Πίνδου. Τα σύμβολα που οδήγησαν το Βρετανό Πρωθυπουργό Τσώρτσιλ να πει τη γνωστή φράση «στο εξής δεν θα λέγεται ότι οι Έλληνες πολεμούν ως ήρωες, αλλά ότι οι ήρωες πολεμούν ως Έλληνες». Η πολεμόχαρη βία του Άξονα έγραψε πάνω στο στήθος της υποδουλωμένης Ευρώπης το περίκαυστο «ΝΑΙ» της υποταγής. Αλλά η φτωχή μας χώρα τόλμησε να υψώσει το γυμνό της χέρι και να χαράξει στον ουρανό με την φλόγα της πίστης και με το αίμα της θυσίας το αθάνατο «**ΟΧΙ**» της Ελευθερίας. Ένα «**ΟΧΙ**» που δεν το κράτησε για τον εαυτό της η Ελληνική ψυχή. Σύμφωνα με την προαιώνια υψηλή της παράδοση το χάρισε αιματόβρεχτο και δαφνοστόλιστο σ' όλους τους Ελεύθερους λαούς της Γης καθώς η τραγική μοίρα επιφύλαξε σε 7.976 νεκρούς μας να μείνουν για πάντα εκεί, άλλοι θαμμένοι, άλλοι άταφοι, πέρα από τα σύνορά μας, διάσπαρτοι στην Αλβανία, χωρίς να γνωρίζουμε μέχρι σήμερα πού έχουν ταφεί, ξεχασμένοι στο διάβα του χρόνου, παραμένοντας άγνωστοι στρατιώτες.

Η αναφορά στους ηρωικούς μας νεκρούς αποτελεί υποχρέωση ως απόδοση ελαχίστου φόρου τιμής και αιώνιας ευγνωμοσύνης όλων μας.

Αποτελεί για τον Έλληνα τιμή η προσφορά της ζωής στην πατρίδα, γι' αυτό όλοι εκείνοι που έπεσαν στα πεδία των μαχών δε ζητούν λύπηση. Δεν εκβάλουν φωνή πονεμένης ψυχής. Θυσιάστηκαν γιατί το ήθελαν, θυσιάστηκαν για τα ιδανικά της φυλής, θυσιάστηκαν για του Χριστού την πίστη την αγία, και της Πατρίδας την ελευθερία, θεωρώντας τη θυσία τους κάλλιστον έρανον για την Πατρίδα, όπως λέγει ο Περικλής στο μνημειώδη Επιτάφιο του. Στο σημείο αυτό θα ήθελα- ως ελάχιστος φόρος τιμής για τους άγνωστους στρατιώτες του 40 - να παραθέσω το παρακάτω διάστιχο.

Μέσα σε βόλια κι' οβίδων κρότους
Πέσαν τα νιάτα μεσ' στον ανθό τους

Πάνε λεβέντες, πάνε κορμιά
Κι' άγνωστα τα 'θαψαν στην ερημιά

Κανείς δε ξέρει που τὰ' χουν θάψει
Κανείς δεν πήγε για να τα κλάψει

Κανείς δεν έκαψε γι' αυτά λιβάни
Κανείς δεν έπλεξε γι' αυτά στεφάνи.

Ανώνυμοι ήρωες, άγνωστοι τάφοи
Κανένα όνομα σ' αυτούς δεν γράφει.

ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ ΣΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΜΑΣ

**ΖΗΤΩ Η 28^η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940
ΖΗΤΩ Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΟΧΙ
ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ**